

Bardzo Młoda Kultura

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE 2023-2025

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Regionalne Centrum
Animacji Kultury

Kadra projektu:

- dyrektor RCAK: Izabela Kumor-Pilarczyk
- główna księgowa: Izabela Suchowacka-Woźniak
- koordynator zadania: Karol Matuszak
- nadzór merytoryczny: Magda Mądry
- asystent koordynatora: dr Lucyna Majewska

Zespół badawczy :

- dr hab. Sylwia Słowińska, profesor UZ
- dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl

Redakcja:

Zespół redakcyjny Programu BMK 2023-2025 – województwo Lubuskie

Opracowanie graficzne i skład:

Roman Jaśniewicz

Bardzo Młoda Kultura

Bardzo Młoda Kultura to trzyletni program dotacyjny Narodowego Centrum Kultury. Aktualnie trwa jego III edycja, zaplanowana na lata 2023-2025. Głównym celem Programu Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – województwo lubuskie jest rozwój podmiotowego uczestnictwa młodzieży w kulturze.

W obszarze zainteresowania Programu znajdują się inicjatywy, które odnoszą się do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych i społecznych, w szczególności do:

- zmian w sposobach uczestnictwa młodych ludzi w kulturze oraz w zakresie kompetencji kulturowych młodzieży,
- wzrostu problemów emocjonalnych i społecznych dzieci i młodzieży w skutek pandemii,
- osłabienia więzi społecznych i polaryzacji systemów wartości,
- potrzeby zachowania ciągłości w przekazie kodu kulturowego pomiędzy pokoleniami,
- nasilenia relacji międzykulturowych w efekcie zwiększonej mobilności jednostek oraz mieszania się grup o odmiennym pochodzeniu kulturowym,
- terytorialnego zróżnicowania w dostępie do oferty kulturalnej oraz potrzeby działania na rzecz demokratyzacji i spójności społecznej,
- postępującego ucyfrowienia wielu sfer życia społecznego, narastającej świadomości praw kulturowych.

Projekty lokalne oraz partnerzy

W drugim roku realizacji Programu Bardzo Młoda Kultura 2023-2024 – województwo lubuskie, działania Regionalnego Centrum Animacji Kultury - Operatora Programu - nabrały tempa. Ten etap rozpoczął się spotkaniem z potencjalnymi partnerami lokalnymi, które odbyło się w dniach 21-22 marca 2024 r. w Hotelu Tanzanit w Jesionce.

Wzięło w nim udział 10 podmiotów z województwa zainteresowanych realizowaniem projektów lokalnych. W spotkaniu brała udział także młodzież studencka oraz zespół badawczy z Uniwersytetu Zielonogórskiego, który przygotował i opracował materiały do przyszłych analiz i diagnoz wśród potrzeb kulturowych młodych ludzi.

Podczas dwudniowego spotkania odbyły się warsztaty przeprowadzone przez profesjonalnych ekspertów oraz zajęcia integracyjne, które ukierunkowane były na działania w zakresie badań oczekiwań młodych ludzi oraz możliwości ich realizacji na poziomie lokalnym.

Ostatecznie w wyniku przeprowadzonych diagnoz oraz po bezpośrednich konsultacjach z partnerami Zespół realizacyjny, wspierany przez Zespół badawczy, zaprosił do udziału w Programie 8 podmiotów przyjętych w trybie pozakonkursowym. Każdy z podmiotów zadeklarował współpracę z minimum dwoma partnerami, z którymi współrealizował projekt.

L.p.	TYTUŁ PROJEKTU	PARTNER LOKALNY	PARTNERZY
1.	Integracja międzypokoleniowa	Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów Złoty Wiek Łęknica	• Zespół Szkół Publicznych w Łęknicy • Centrum Kulturalno-Edukacyjne Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa w Łęknicy
2.	Akademia Artystyczna „Z tamtej strony jeziora”	Stowarzyszenie na rzecz odnowy i rozwoju wsi Lubogoszcz – Letnisko Lubogoszcz	• Niepubliczna Szkoła Podstawowa Happy House w Sławie • Chór CANTE DEO
3.	Poznaj samego siebie i walory historyczno – kulturalne Gorzowa Wlkp.	Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Żary z siedzibą w Bieniowie	• Teatr dziecięcy XDeLoL, Złotnik – grupa nieformalna • Sołectwo Lubomyśl - Centrum Spotkań Mieszkańców w Lubomyślu
4.	Scena dla młodych	Żagański Pałac Kultury	• Młodzieżowa Rada Miasta Żagań • Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział miejsko-gminny w Żaganiu
5.	Korzenie przeszłości – Pieśni przyszłości	Fundacja Panopticum Nowa Sól	• Teatr Terminus A Quo • Nowosolskie Alternatywne Stowarzyszenie Artystów – NASA • Zespół Prababa • Młodzieżowa Rada Miejska w Nowej Soli • Stowarzyszenie P.A.R.K. • Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego CKZiU "Elektryk" Nowa Sól
6.	Architektura też kultura	Gminna Biblioteka Publiczna w Bledzewie	• Szkoła Podstawowa im. Jana Dekerta w Bledzewie • OSP Bledzew
7.	Przeszły to sam	Stowarzyszenie Wzgórze Talentów w Zielonej Górze	• Grupa nieformalna z Mirocina Średniego • Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze
8.	Wrażenia i marzenia	Fundacja Łagowski Dom Artysty	• Miejski Dom Kultury w Rzepinie • Stowarzyszenie Łągów Miasto Artystów

Integracja międzypokoleniowa

Stowarzyszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów Złoty Wiek Łęknica

Podczas spotkania i zorganizowanego „Dnia Bez Barier” mogliśmy obserwować działania warsztatowe, w których uczestniczyła młodzież i seniorzy – łącznie 40 osób. Wspólnie wykonano bardzo ciekawe prace malarskie na szkle, a połączone działania okazały się wielkim sukcesem. Zarówno młodzież, jak i seniorzy czerpali z nich satysfakcję i radość, wspólna praca artystyczna stała się doskonałą okazją do przełamywania barier pokoleniowych i społecznych. Uczestnicy mieli możliwość rozwinąć swoje zdolności artystyczne i manualne, a także mieli okazję, aby wyrazić siebie w nowej, niecodziennej formie integracji. Celem łączenia pokoleń była możliwość doświadczenia ciekawej formy plastycznej, jak i prowokacja do kultywowania bogatej historii tego regionu. Dodatkowo warsztaty miały na celu edukację w zakresie tradycji i lokalnej tożsamości. Swobodne rozmowy podczas warsztatów dotyczące dawnych czasów, opowiedziane przez seniorów to była niepowtarzalna lekcja historii. Projekt przyczynił się do promowania solidarności między młodzieżą, a seniorami oraz walki z wykluczeniem społecznym osób starszych.

Zajęcia odbywały się w Centrum Kulturalno-Edukacyjnym Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa w Łęknicy.

Akademia artystyczna „Z tamtej strony jeziora”

Stowarzyszenie na rzecz odnowy rozwoju wsi Lubogoszcz – Letnisko Lubogoszcz

Czy łatwo jest dzisiaj zaangażować młodzież do pracy ukierunkowanej na rozwój własny w sferze kultury i poznania dziedzictwa kulturowego regionu? Odpowiedź na to pytanie znaleźli członkowie Stowarzyszenia na rzecz odnowy rozwoju wsi Lubogoszcz – Letnisko Lubogoszcz, którzy działając w małym ośrodku potrafili wesprzeć inicjatywy, jakie ta grupa wiekowa zgłasza. Przy współpracy z Chórem Cante Deo oraz Niepubliczną Szkołą Podstawową Happy House w Sławie, realizowano projekt, który miał na celu stworzenie przestrzeni dla młodzieży, w której będą mogli być twórcami i odtwórcami dzieł kultury poprzez śpiew, grę na instrumentach, malarstwo, fotografię i narzędzia cyfrowe.

Przygotowanie repertuaru muzycznego opartego na podkładzie instrumentalnym, dobór utworów i ich opracowanie z całą pewnością nie są łatwym zadaniem, a efekty tej pracy mogliśmy podziwiać w czasie Gminnych Dożynek w miejscowości Mesze, gdzie grupa warsztatowa wystąpiła na scenie.

Odbyły się też warsztaty malarskie w plenerze z artystką-malarką Anną Zawadzką –Dziudą. Podczas warsztatów młodzież poznała techniki malarskie farbami akrylowymi i spróbowała stworzyć piękne pejzaże inspirowane lokalną przyrodą i kulturą.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Regionalne Centrum
Animacji Kultury

Poznaj samego siebie i walory turystyczno-kulturalne w Gorzowie Wlkp.

*Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Żary
z siedzibą w Bieniowie*

Projekt skierowany do młodzieży zakładał uczestnictwo w szeregu warsztatów teatralnych, wypełnianie przez młodzież symbolicznych puzzli pn.: Odpowiedzialność, Szacunek, Życzliwość, Odwaga, Przyzwoitość, Uczciwość, Solidarność, Przyjaźń, Optymizm dających wiarę we własne możliwości i samodzielność w realizowaniu zadań. Wyzwaniem było zorganizowanie przez młodych działaczy: „Pikniku dla dzieci”, „Pikniczku wakacyjnego” oraz „Strefy dziecka” podczas Festynu Krzysztofa i koordynowanie przez nich przebiegu w/w imprez.

Rezultatem projektu jest to, że uczestnicy łatwiej nazywają swoje emocje, szybciej znajdują u siebie cechy charakteru, dzięki którym mogą działać bez onieśmienia. Odkryli też, że mogą sami decydować o pewnych rzeczach, a nawet doprowadzić do ich realizacji – przez koordynację działań.

W projekcie także zaplanowano wyjazd do teatru im. Juliusza Osterwy w Gorzowie Wielkopolskim na przedstawienie pn.: „Piękna i bestia”, połączone ze zwiedzaniem teatru. Grupa zintegrowała się, wzięła udział w wycieczce krajoznawczej po Gorzowie Wlkp.

Działania te zaowocowały tym, że do grupy teatralnej w trakcie trwania projektu dołączyły dwie nowe osoby, które pod wpływem warsztatów zapragnęły należeć do grupy aktorskiej.

Scena dla młodych

Żagański Pałac Kultury

Młodzież z Żagania uczestniczyła w warsztatach wokalnych, które odbyły się w dniach 2-3 sierpnia 2024 r. w Warszawie. Warsztaty poprowadziła Magdalena Jabłońska ze Studia Road to Rhythm - doświadczona trenerka wokalna. Co więcej odbyło się także szkolenie z negocjacji, gdzie młodzi mogli zaznajomić się z tajnikami technik negocjacyjnych, mediacyjnych oraz zrozumieć dialog i jego znaczenie. Warsztaty poprowadził Jakub Podgajnik z Akademii Retoryki. Projekt zagwarantował możliwość rozwoju umiejętności wokalnych oraz poznanie tajników negocjacji. Największy wpływ miał również na integracje międzykulturowe na terenie powiatu żagańskiego – o czym świadczy to, że został bardzo pozytywnie przyjęty przez lokalną społeczność podczas koncertu prezentowanego w ramach Festiwalu „Y – Festival of Sound and Arts Żagań 2024” dla szerokiej publiczności.

Korzenie Przyszłości – Pieśni Przyszłości

Fundacja Panopticum w Nowej Soli

Nowosolska młodzież odkrywa swoje korzenie i wzmacniania więzi z miejscem zamieszkania. Projekt angażował młodzież w działania kulturalne i artystyczne poprzez warsztat ceramiczny i artystyczny połączony z poznawaniem własnych korzeni (genealogii), spacer historyczny po miejscach wskazanych przez młodzież, zajęcia teatralne i wokalne (warsztat i koncert śpiewu białego połączony ze spektaklem teatru cieni), stworzenie wspólnego rysunku i zlecenie pamiątkowego gadżetu z jego użyciem (torba) oraz wykorzystanie nowych technologii (internet) w celu odkrywania lokalnego dziedzictwa i wzmacniania więzi z miejscem zamieszkania.

Bezpośrednim efektem działań z młodzieżą było zorganizowanie spaceru historycznego po Nowej Soli. Młodzi ludzie wskazali miejsca, w których spędzają wolny czas, co pozwoliło na wytypowanie trasy obejmującej te lokalizacje. Spacer, prowadzony przez lokalnego animatora kultury i historyka Marka Grzelkę, skupiał się na dogłębnym poznaniu miejsc i ich historycznego charakteru w kontekście dawnych mieszkańców i funkcji miasta. Uczestniczyło w nim 30 osób, nie tylko młodzieży, co w naszej ocenie świadczy o zainteresowaniu oraz potrzebie międzypokoleniowych działań. Działanie spełniło funkcję edukacyjną oraz integracyjną.

Z kolei warsztaty artystyczne o korzeniach, gdzie uczestnicy tworzyli mapy myśli i drzewa genealogiczne, dzieląc się rodzinnymi historiami i wspomnieniami. Działanie to miało na celu refleksję nad własną tożsamością kulturową oraz uświadomienie różnorodności ze względu na pochodzenie, także wśród młodego pokolenia mieszkańców miasta. Uczestnicy warsztatów szukali różnic i podobieństw, co miało charakter przełamywania utartego przeświadczenia o byciu nowosolanami z pokolenia na pokolenie. Okazało się, że migracja występuje również współcześnie, a nasze korzenie są barwne i stoi za nim zróżnicowane dziedzictwo (w tym mniejszości etniczne i narodowe).

Zrealizowane zajęcia teatralne i muzyczne, podczas których młodzież współpracowała z grupą PRABABA oraz teatrem Terminus A Quo, przygotowując przedstawienie łączące muzykę, śpiew i teatr cieni. Zajęcia miały na celu wzmacnianie kompetencji w ramach pracy zespołowej, budowania relacji, kreatywnego myślenia poprzez przenoszenie pomysłów na scenę i łączenia różnych form wyrazu. Warsztaty miały dwie części — ruchową oraz wokalną. Efektem było wspólne przedstawienie z muzyką i śpiewem na żywo. Młodzież pojawiła się na scenie w formie aktorów oraz publiczności. W repertuarze pojawiły się dawne pieśni z Polski, Łemkowszczyzny czy Bałkanów, co w naszej ocenie wzmocniło empatię, szacunek i tolerancję do różnorodności kulturowej oraz wzmocniło zainteresowanie tą kulturą wśród uczestników.

Projekt zwieńczono koncertem i spektaklem teatru cieni, podczas którego młodzież zaprezentowała efekty swojej pracy artystycznej. Uczestnicy aktywnie włączali się w wybór repertuaru oraz scenografię.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Regionalne Centrum
Animacji Kultury

Architektura też kultura

Gminna Biblioteka Publiczna w Bledzewie

Projekt Bardzo Młoda Kultura to nie tylko realizacja oczekiwań młodzieży w zakresie wielu najnowszych trendów, ale także poznanie walorów kulturowych regionu. Tegoroczna edycja pełna była nieoczekiwanych efektów działań naszych Partnerów. Jednym z nich z całą pewnością była organizacja wyjazdu do Żagania i Zielonej Góry dla grupy z Bledzewa. Gminna Biblioteka Publiczna stała się inkubatorem inicjatyw lokalnych w regionie północnym naszego województwa. W projekcie młodzież poszerzyła wiedzę na temat dziedzictwa architektonicznego regionu i zapoznała się z miejscami historycznymi w odwiedzanych miastach. Młodzi ludzie mieli możliwość poznać rolę architektury w kształtowaniu kultury niezależnej. Młodzież rozwijała również kreatywność poprzez różne formy aktywności edukacyjnej, jak próby interpretacji stylów sztuki architektonicznej, rozwijanie umiejętności kreatywnego myślenia i integracji między różnymi regionami województwa lubuskiego.

W czasie realizacji Programu nawiązała się spontaniczna i bardzo owocna współpraca pomiędzy Żaganiem a Bledzewem, co zaowocowało wizytą reprezentantów Żagańskiego Pałacu Kultury oraz Młodzieżowej Rady Miasta Żagań w Bledzewie i poprowadzenie ewaluacji projektu z dziećmi i młodzieżą.

Przeszyj to sam

Stowarzyszenie Wzgórze Talentów w Zielonej Górze

Projekt pn. „Przeszyj to sam” polegał na realizacji warsztatów krawieckich skierowanych do młodzieży w przedziale wiekowym 11-19 lat ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (podopieczni Zespołu Szkół Specjalnych w Zielonej Górze). W ramach warsztatów przygotowane zostały kolorowe torby z miękkich materiałów ozdobione prostymi motywami kwiatowymi oraz prostymi grafikami kojarzącymi się z naturą i wzbudzającymi pozytywne emocje. W nawiązaniu do dziedzictwa kulturowego regionu motywem przewodnim były winogrona oraz barwy Zielonej Góry: zielony, biały oraz żółty. Tradycja uprawy winorośli w regionie lubuskim została przekazana młodzieży podczas realizacji warsztatów. W ramach projektu wykorzystane zostały również materiały pochodzenia wtórnego (tasiemki, sznurki, skrawki niepotrzebnych materiałów). Realizator projektu wykorzystał nowoczesne technologie ekoszyciowe – upcykling.

Projekt pobudził wyobraźnię i kreatywność uczestników oraz udział w procesie twórczym. Młodzież uszyła torby na użytek własny oraz na licytacje charytatywne z przeznaczeniem na pomoc osobom wykluczonym i niepełnosprawnym.

Stowarzyszenie Wzgórze Talentów w sposób sprawny i na zasadzie wzajemnego partnerstwa zrealizowało zadania promujące projekt oraz działania warsztatowe w zakresie krawiectwa. Na każdym etapie realizacji projektu miały miejsce konsultacje i podejmowanie decyzji na zasadzie konsensusu. Grupa nieformalna współpracująca ze Stowarzyszeniem opracowała wartość merytoryczną plakatu, zawierającą informację o projekcie „Przeszyj to sam” wraz z promocją Programu BMK. Projekt w sposób znaczący wpłynął na aktywizację młodzieży w czasie wolnym, pobudził wyobraźnię i kreatywność uczestników oraz udział w procesie twórczym.

Wrażenia i marzenia

Fundacja Łagowski Dom Artysty

Przez całe wakacje odbywały się - na bazie Amfiteatru w Łagowie oraz w Świetlicy wiejskiej w Jemiołowie - warsztaty artystyczne z lokalnymi artystami z województwa lubuskiego, m.in. z tkactwa czy warsztat tworzenia małej ceramiki. Uczestnicy projektu mieli także okazję spotkać się z profesjonalnymi malarzami – autorami prac w ramach Pleneru „Niebo w zieleni”.

W warsztatach i spotkaniach uczestniczyła młodzież w wieku 11-19 lat, mieszkańcy gminy Łagów oraz goście odwiedzający Perłę Ziemi Lubuskiej w okresie lata. Organizacja wydarzeń w Amfiteatrze pozwoliła na szeroki dostęp osobom, które zaintrygowane tą inicjatywą, przyłączały się spontanicznie do działań projektowych. Taka inicjatywa odbiła się szerokim echem w środowisku lokalnym i wielu jej uczestników deklarowało wolę podobnej pracy w przyszłości. Uczestnicy warsztatów mogli również liczyć na słodki poczęstunek i pomoc w przygotowaniu materiałów do warsztatów.

Spotkanie podsumowujące oraz partnersko-sieciujące wraz z warsztatami

Regionalne Centrum Animacji Kultury

W dniach 17-18 października 2024 r. w Centrum Kreatywnej Kultury odbyło się spotkanie podsumowujące oraz partnersko-sieciujące wraz z warsztatami. Było ono poświęcone projektom realizowanym przez Partnerów lokalnych i w dotyczyło szczególnie II roku realizacji Programu Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – województwo lubuskie. W spotkaniu wzięło udział ośmiu Partnerów lokalnych wraz ze swoimi partnerami w realizacji projektów - w sumie ponad 40 osób. W czasie dwudniowego wydarzenia uczestniczyli w warsztatach z pozyskiwania środków zewnętrznych, warsztatach larpowych, warsztatach z integracji międzykulturowej oraz warsztatach z tworzenia podcastów. Badaczki z Uniwersytetu Zielonogórskiego zaprezentowały metody badawcze, które pomogły poznać potrzeby młodzieży i pozwoliły potem naszym Partnerom lokalnym na realizację projektów. Nie zabrakło również rozmów w panelach dyskusyjnych i dzielenia się doświadczeniami i wyzwaniem, jakie partnerzy napotkali podczas realizacji pomysłów inspirowanych potrzebami młodych ludzi oraz prezentacji zrealizowanych projektów. Wspólne zebranie pomysłów i możliwość wzajemnego podzielenia się tym, jak pracować z młodzieżą, jak wychodzić naprzeciw ich potrzebom, jak zawiązywać koalicje młodzieży z ośrodkami kultury, pozwoliły uczestnikom wyjechać ze spotkania pełnymi nowej energii i pomysłami na dalsze, wspólne, działania. Po spotkaniu wiemy, że współpraca z naszymi Partnerami i pomiędzy nimi, nie będzie okazjonalna. To dobry prognostyk na kolejny – trzeci z kolei rok działań w ramach Programu w Województwie Lubuskim.

Spotkanie robocze partnerów nowej inicjatywy powstałej w ramach Programu BMK 2023-2025 – województwo lubuskie realizowanego przez RCAK

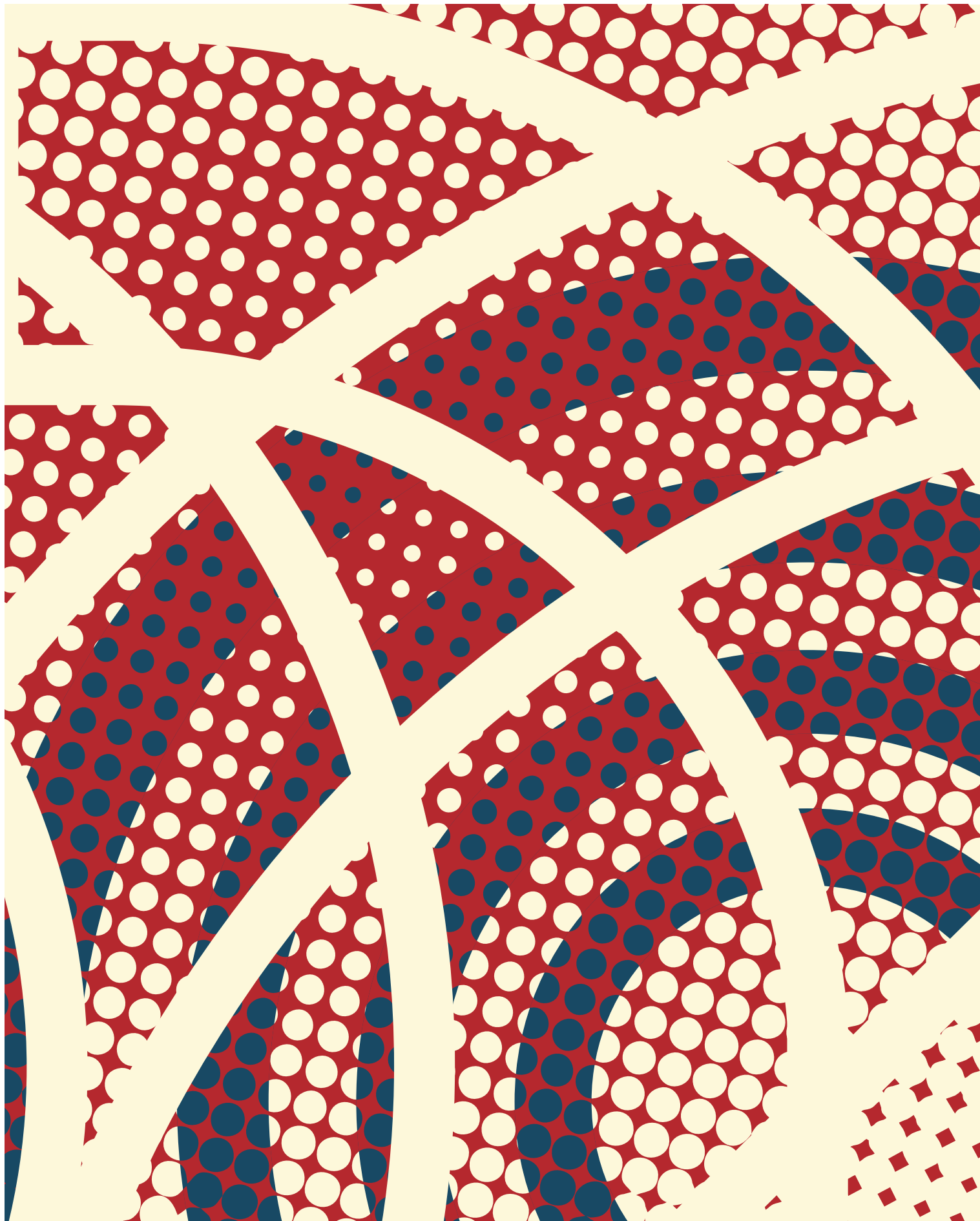
Program Bardzo Młoda Kultura 2023 – 2025 realizowany w województwie lubuskim stał się inspiracją dla naszych Partnerów do podjęcia nowych wyzwań w zakresie budowania kultury na poziomie lokalnym. 25 października 2024 r. w Bibliotece Publicznej gminy Żary z siedzibą w Bieniowie spotkali się przedstawiciele: Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z Żagania, Żagańskiego Pałacu Kultury, Stowarzyszenia Złoty Wiek z Łęknicy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Bledzewie, Fundacji Łagowski Dom Artysty, Stowarzyszenia Kulturalna Szprotawa, OSP w Bieniowie, Centrum Kulturalno-Edukacyjnego Światowego Geoparku UNESCO Łuk Mużakowa w Łęknicy, aby wspólnie wypracować koncepcje nowych projektów i wspólnych działań. Wiele pomysłów i zamierzeń ma szansę swojej realizacji dzięki oddolnej współpracy i zaangażowaniu ludzi z pasją i pomysłami do działania.

Zapraszamy już teraz do zapoznania się z Programem Bardzo Młoda Kultura i zgłaszania chęci wzięcia udziału w edycji 2025. Informacje dostępne są na stronie internetowej RCAK: www.rcak.pl w zakładce BMK oraz pod numerem telefonu 502 111 358.

Bardzo Młoda Kultura

uczestnicy spotkania roboczego
w Bibliotece Publicznej Gminy Żary
- Oddział w Bieniowie, poświęconego
nowym inicjatywom na rzecz młodzieży
w Województwie Lubuskim

Regionalne Centrum Animacji Kultury już kolejny raz jest Operatorem Regionalnym Programu Bardzo Młoda Kultura

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Regionalne Centrum
Animacji Kultury

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025